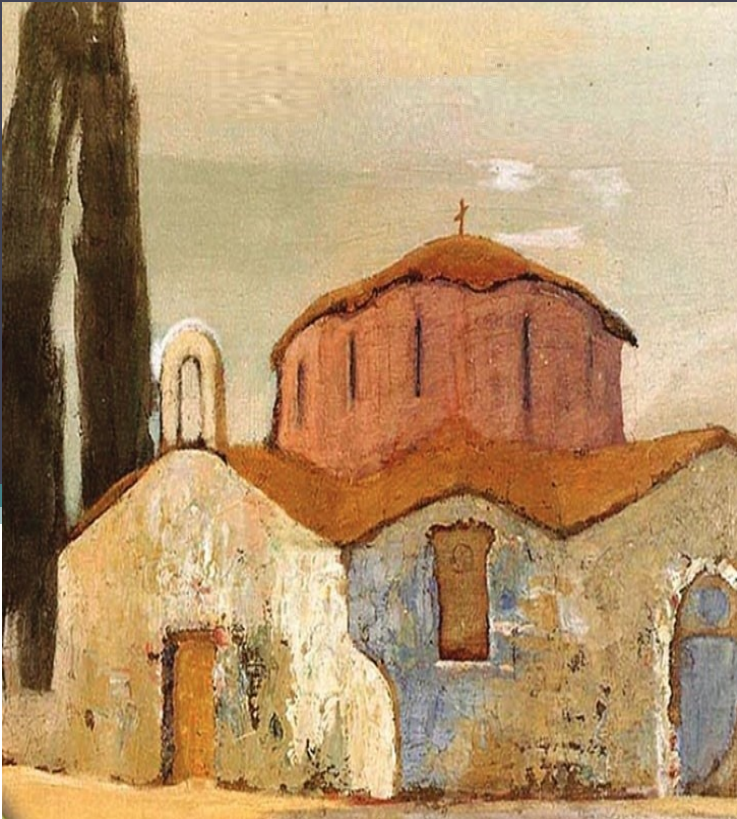

ΜΑΘΗΜΑ 11ο

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3

Η Αγία Γραφή, ένα θεόπνευστο και διαχρονικό βιβλίο

Η Παλαιά Διαθήκη β' μέρος

Εισηγητής: Ντίνος Βρυώνης, ΠΕ70 – ΠΕ81

Διευθυντής 9^{ου} Δ.Σ. Ηρακλείου Αττικής

9^ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου Αττικής

Περιγραφή

(Βιβλίο σελ. 40-56)

Στο μάθημα αυτό, Θα γνωρίσουμε ορισμένα στοιχεία από την Παλαιά Διαθήκη. Θα μιλήσουμε για την ιστορία του λαού του Ισραήλ και την περιοχή στην οποία αναπτύχθηκαν. Θα αναφερθούμε στους Πατριάρχες του έθνους τους και στο πώς τα κείμενά της προετοιμάζουν το λαό για την έλευση του Μεσσία, δηλαδή του Χριστού.

Στο **β' μέρος** θα μιλήσουμε για τον ερχομό των Ισραηλιτών στη γη Χαναάν, τους βασιλείς του Ισραήλ, την ενοποίηση των 12 φυλών, την διαίρεση του κράτους και την παρακμή μετά τη βασιλεία του Σολομώντα.

Πατριάρχης:

- **ΣΗΜ.** Ο αρχηγός της πατριάς, του γένους, της φυλής.
Σημείωση: πατριά (=γένος, φάρα) < αρχ. πατήρ (πατέρας).
- **ΕΤΥΜ.** μτγν. < πατριά + άρχης < άρχω.

Η Παλαιά Διαθήκη

(Βιβλίο σελ. 43-46)

Ο Ιησούς του Ναυή - 1 (1461 – 1358 π.Χ.)

- Ο Ιησούς του Ναυή, ήταν μεγάλος ηγέτης του έθνους Ισραήλ, τον οποίο όρισε ως διάδοχό του ο Μωυσής.
- Ο Ιησούς του Ναυή, είχε πολλές ικανότητες. Πολέμησε νικηφόρα με πολλές φυλές στην πορεία προς τη γη Χαναάν. Σύμφωνα με την Π.Δ. ο Θεός βοηθούσε τις ενέργειές του όπως στη περίφημη νίκη του και την πτώση των τειχών της [Ιεριχούς](#) και στη συνέχεια ήταν ο ηγέτης που οδήγησε τελικά το λαό του Ισραήλ στη «[Γη της Επαγγελίας](#)», τη γη Χαναάν.
- Στη συνέχεια, ολόκληρη η κατακτημένη γη μοιράστηκε στις δώδεκα φυλές με κλήρωση, και ακολούθως επιμερίστηκε στις κεφαλές των οικογενειών κάθε φυλής.

Ο Ιησούς του Ναυή. Τοιχογραφία, Μονή Οσίου Λουκά, 2ος με 13ος αι.
Πηγή: commons.wikimedia.org

Η Παλαιά Διαθήκη

Ο Σαμψών (1118 – 1078 π.Χ.)

- Στον λαό του Ισραήλ, από τον θάνατο του [Ιησού του Ναυή](#) μέχρι τον πρώτο βασιλέα, τον [Σαούλ](#), ηγήθηκαν οι **Κριτές**, ανώτατοι πολιτικοί άνδρες.
- Ο **Σαμψών**, που του ήταν Ναζιραίος, δηλαδή αφιερωμένος στον Θεό, υπήρξε ένας από τους τελευταίους Κριτές (ηγέτης) του λαού του Ισραήλ. Ήταν προικισμένος με μεγάλη σωματική δύναμη, ιδιαίτερο δώρο του Θεού σ' αυτόν.
- Κυβέρνησε τον ισραηλιτικό λαό για είκοσι περίπου έτη και διακρίθηκε για τους σκληρούς και επιτυχείς αγώνες του εναντίον των [Φιλισταίων](#), τους οποίους είχε κατατροπώσει με τα ηρωικά του κατορθώματα.

Λούκας Κράναχ ο Πρεσβύτερος, 1523.

Ο Σαμψών καταστρέφει τον ναό του Ντάγκον.
Μουσείο Κάστρο της Βαϊμάρης, Γερμανία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Η Παλαιά Διαθήκη

Σαμψών και Δαλιδά

- Σύμφωνα με την Π.Δ. ο Σαμψών κάποτε ερωτεύθηκε τη **Δαλιδά**, η οποία τον εξαπάτησε και έμαθε το μυστικό της δύναμής του, που οφειλόταν στα μακριά άκοπα μαλλιά του. Την ώρα που ο Σαμψών κοιμόταν, η Δαλιδά έκοψε τα μαλλιά του και κατόπιν τον πρόδωσε στους Φιλισταίους, οι οποίοι τον συνέλαβαν, τον τύφλωσαν και τον φυλάκισαν.
- Τέλος όμως, ο Σαμψών εκδικήθηκε. Μετανόησε στο Θεό και η δύναμή του επανήλθε όταν μεγάλωσαν τα μαλλιά του. Γκρέμισε τον ναό των **Φιλισταίων**, κουνώντας τις κολώνες του, με αποτέλεσμα να σκοτωθεί και ο ίδιος με τους δεσμώτες του, αναφωνώντας **«αποθανέντω ή ψυχή μου μετά των αλλοφύλων»**.

Λόβις Κορίντ, 1912.

Ο τυφλός Σαμψών.

Παλαιά Εθνική Πινακοθήκη,

Βερολίνο, Γερμανία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Φίλιπ Γκάλε, 16^{ος} αι.

Ο Σαμψών καταστρέφει το Ναό των Φιλισταίων.

Μουσείο Καλών Τεχνών Σάο Πάολο, Βραζιλία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Δούκας Ιωάννης, 1873.

Σαμψών και Δαλιδά.

Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα.

Πηγή: Εθνική Πινακοθήκη.

Άντονι Βαν Ντάικ, 1625 π.

Σαμψών και Δαλιδά.

Μουσείο Ιστορίας της Τέχνης, Βιέννη, Αυστρία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Η Παλαιά Διαθήκη

Ο Σαμουήλ (1102 – 1014 π.Χ.)

- Ο **Σαμουήλ** υπήρξε ο τελευταίος από τους Κριτές (ηγέτες) του Ισραήλ. Ήταν δίκαιος και υποδειγματικός στην άσκηση των καθηκόντων του.
- Ίδρυσε τον θεσμό της βασιλείας στο Ισραήλ κατ' απαίτηση του λαού και έχρισε βασιλείς, τον **Σαούλ** και τον **Δαβίδ**.
- Προφήτευσε 40 χρόνια και πέθανε σε βαθιά γεράματα.
- Σύμφωνα με την Π.Δ. ο Σαούλ έψαχνε τα γαϊδούρια του πατέρα του και αναζήτησε τον Σαμουήλ, που ήταν και προφήτης για να του πει που βρίσκονται. Στη συνάντηση που είχαν ο Θεός αποκάλυψε στον Σαμουήλ ότι αυτός είναι ο άνθρωπος που πρέπει να κρίνει βασιλιά του λαού του
- Ο Σαμουήλ έχρισε βασιλιά τον Σαούλ και ο ίδιος αποσύρθηκε από την ηγεσία.

Ο προφήτης Σαμουήλ. 17^{ος} αιών.
Μουσείο Τέχνης Ντόνετσκ,
Ουκρανία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Η Παλαιά Διαθήκη

Ο βασιλιάς Σαούλ (1040 – 1010 π.Χ.)

- Ο **Σαούλ καταγόταν** από τη φυλή Βενιαμίν και έγινε ο πρώτος βασιλιάς του λαού του Ισραήλ (1040-1011 π.Χ.).
- Ο Σαούλ πολέμησε και νίκησε όλους τους εχθρούς του Ισραήλ και η βασιλεία του κράτησε περίπου 30 χρόνια.
- Με τον καιρό ο χαρακτήρας του Σαούλ άλλαξε, άρχισε να παρανοεί. Του σύστησαν και πήρε κοντά του τον **Δαβίδ**, που ήταν καλός μουσικός και ήξερε να παίζει άρπα, ώστε με τη μουσική του να τον ηρεμεί.
- Οι πόλεμοι με του **Φιλισταίους**, όμως συνεχίστηκαν.
- Όταν ο Δαβίδ νίκησε το γίγαντα των Φιλισταίων **Γολιάθ**, έγινε πολύ γνωστός και αγαπητός στον λαό και ο Σαούλ άρχισε να τον φθονεί.
- Στη συνέχεια του πολέμου με τους Φιλισταίους όμως, ο Σαούλ σκοτώθηκε στη μάχη.

Τζουσέπε Λεονάρντο, 1640π.

Ο Σαούλ απειλεί τον Δαβίδ.

Ιδιωτική Συλλογή.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Ρέμπραντ, 1650-1670π.

Σαούλ και Δαβίδ.

Μαουριτσχάους, Χάγη, Ολλανδία.

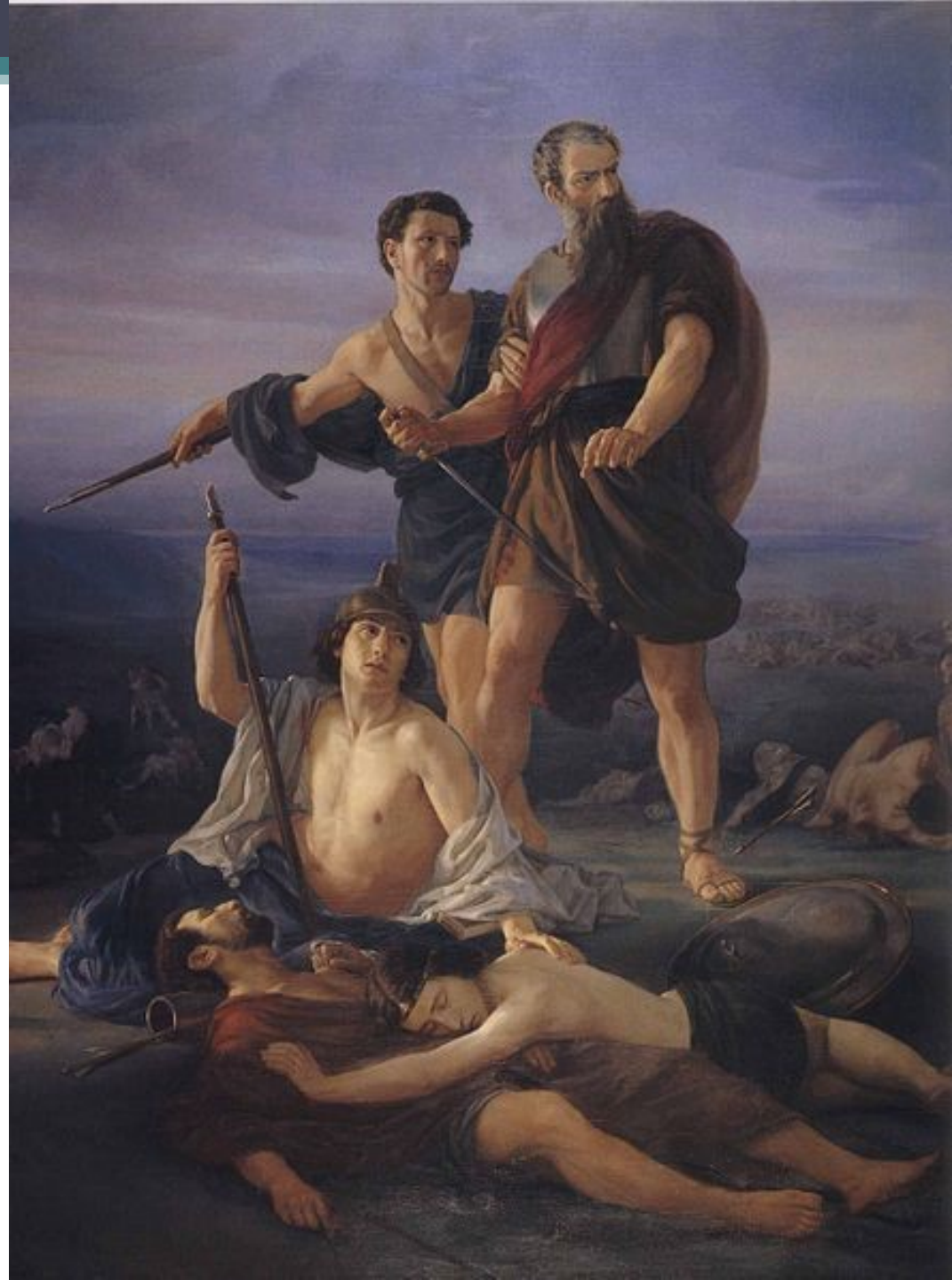
Πηγή: commons.wikimedia.org

Ερνστ Τζόζεφσον, 1878. Σαούλ και Δαβίδ. Εθνικό Μουσείο, Στοκχόλμη, Σουηδία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Έλη Μαρκούζε, 1848.
Ο Θάνατος του Σαούλ.
Μουσείο Καλών Τεχνών, Τελ Αβίβ,
Ισραήλ.
Πηγή: commons.wikimedia.org

Η Παλαιά Διαθήκη

Δαβίδ και Γολιάθ

- Οι Φιλιισταίοι ζήτησαν από τους Ισραηλίτες να κριθεί ο πόλεμος με μονομαχία ανάμεσα στο γίγαντα Γολιάθ και όποιον ήθελε να τον αντιμετωπίσει. Οι ηττημένοι θα γίνονταν δούλοι των νικητών.
- Ο [Δαβίδ](#), που έτυχε να βρίσκεται στο στρατόπεδο, έπεισε τον Σαούλ να του επιτρέψει να παλέψει μαζί του. Πήρε μόνο το ραβδί του, πέντε λείες πέτρες και μια σφεντόνα. Όταν συνάντησε τον Γολιάθ του είπε: «Σήμερα ο Κύριος θα σε παραδώσει στα χέρια μου και θα σε σκοτώσω. Έτσι όλοι οι λαοί θα μάθουν ότι ο αληθινός Θεός βρίσκεται στον Ισραηλιτικό λαό».
- Μόλις ο Γολιάθ προχώρησε προς το μέρος του Δαβίδ, αυτός του εκσφενδόνισε μια πέτρα. Ο Γολιάθ πληγώθηκε θανάσιμα και ο Δαβίδ πλησίασε και του πήρε το κεφάλι με το ίδιο του το σπαθί. Έτσι οι Ισραηλίτες νίκησαν στη μάχη.

Δαβίδ και Γολιάθ.

Σχέδιο του 13^{ου} αι.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Οζμάρ Σίντλερ, 1888π.

Δαβίδ και Γολιάθ.

Έγχρωμη λιθογραφία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Τζαν Λορέντσο Μπερνίνι, 1624.

Δαβίδ.

Πινακοθήκη Μποργκέζε, Ρώμη, Ιταλία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Νικολά Ρενιέ, 1625. Δαβίδ και Γολιάθ. Εθνικό Μουσείο Σερβίας, Βελιγράδι.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Καραβάτζιο, 1607.

Ο Δαβίδ με το κεφάλι του Γολιάθ.
Πινακοθήκη Μποργκέζε, Ρώμη,
Ιταλία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Καραβάτζιο, 1607.

Ο Δαβίδ με το κεφάλι του Γολιάθ.

Μουσείο Ιστορίας της Τέχνης,
Βιέννη, Αυστρία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Η Παλαιά Διαθήκη

Ο βασιλιάς Δαβίδ (1063 – 993 π.Χ.)

- Ο προφήτης [Σαμουήλ](#), μετά από οδηγία του Θεού, έχρισε ως μελλοντικό βασιλιά του Ισραήλ τον Δαβίδ, 8ο γιο του [Ιεσσαί](#) από τη φυλή [Ιούδα](#).
- Μετά το θάνατο του Σαούλ, ο λαός ανακήρυξε τον [Δαβίδ](#) βασιλιά, σε ηλικία 30 ετών. Έτσι, έγινε ο δεύτερος βασιλιάς του [Ισραήλ](#). Νίκησε τις βόρειες φυλές Ισραήλ και ανακηρύχτηκε βασιλιάς και των δώδεκα φυλών. Εφτά χρόνια ήταν βασιλιάς της φυλής Ιούδα, στη Χεβρώνα και τριάντα τρία χρόνια ήταν βασιλιάς του Ισραήλ και του Ιούδα μεταφέροντας την πρωτεύουσα στην [Ιερουσαλήμ](#), όπου μετέφερε με μεγάλες τιμές την [Κιβωτό της Διαθήκης](#).
- Ο Δαβίδ ήταν επίσης σπουδαίος μουσικός. Συνέθεσε ύμνους και έγραψε 73 ψαλμούς.

Νικολά Κόρντιερ, 1612.

Ο βασιλιάς Δαβίδ.

Βασιλική της Σάντα Μαρία Ματζόρε, Ρώμη.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Χέρριτ φαν Χόντχορστ, 1622.

Ο βασιλιάς Δαβίδ παίζει άρπα.

Κεντρικό Μουσείο, Ουτρέχτη, Ολλανδία.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Πίτερ ντε Χρέμπερ, 1635-1640π.

Ο βασιλιάς Δαβίδ προσεύχεται.

Μουσείο χριστιανικής τέχνης,
Ουτρέχτη, Ολλανδία.

Πηγή: commons.wikimedia.org.

Ματέο Ροσέλι, 1620.
Ο θριαμβευτής Δαβίδ.
Παλάτσο Πίττι,
Φλωρεντία, Ιταλία.
Πηγή:
commons.wikimedia.org.

Ντομένικο Γκαρτζούλο, 1640 π. Ο Δαβίδ μεταφέρει την κιβωτό της διαθήκης στην Ιερουσαλήμ.
Μουσείο Καλών Τεχνών Πούσκιν, Μόσχα, Ρωσία. Πηγή: commons.wikimedia.org.

Πίτερ Λάστμαν, 1611. Ο βασιλιάς Δαβίδ παραδίδει την επιστολή στον Ουρία.
Ινστιτούτο Τεχνών, Ντιτρόιτ, ΗΠΑ. Πηγή: commons.wikimedia.org.

Γκουερτσίνο, 1651 π.
Δαβίδ.
Ιδιωτική Συλλογή.
Οικία Waddesdon Manor,
Buckinghamshire, Αγγλία.
Πηγή: commons.wikimedia.org.

Η Παλαιά Διαθήκη

(Βιβλίο σελ. 43-46)

Ο βασιλιάς Σολομών (972 – 932 π.Χ.)

- Ο **Σολομών** βασίλεψε ειρηνικά και με σύνεση και σοφία 40 χρόνια. Συνεργάστηκε με τους Φοίνικες, έφτιαξε εμπορικό στόλο και εμπορεύτηκε με χώρες μακρινές. Ανέπτυξε ιδιαίτερες σχέσεις με την Αίγυπτο και παντρεύτηκε την κόρη του Φαραώ.
- Με τα πλούτη που συγκέντρωσε έφτιαξε πολλά έργα σ' όλη τη χώρα, δρόμους, μεγαλοπρεπή οικοδομήματα, ανοικοδόμησε πόλεις, καθώς και τον περίφημο Ναό της Ιερουσαλήμ, όπου μετέφερε την Κιβωτό της Διαθήκης. Έχτισε ακόμα και ειδωλολατρικούς ναούς για τους αλλόθρησκους, εφαρμόζοντας πολιτική ανεξιθρησκείας. Η φήμη του είχε φτάσει στα πέρατα του κόσμου.
- Είναι περίφημη η επίσκεψη στο παλάτι του της Βασίλισσας της Αραβίας Σαβά.

Ο προφητάναξ Σολομών .

Εικόνα βυζαντινής τεχνοτροπίας.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Ραφαήλ, 1519. Ο Σολομών οικοδομεί τον Ναό. Τοιχογραφία οροφής στο Παλάτι του Ποντίφικα στο Βατικανό. Μουσεία Βατικανού. Πηγή: commons.wikimedia.org.

Ραφαήλ, 1519. Η μεταφορά της Κιβωτού της Διαθήκης. Τοιχογραφία οροφής στο Παλάτι του Ποντίφικα στο Βατικανό. Μουσεία Βατικανού. Πηγή: commons.wikimedia.org.

COLLE SIONA SOLI VENIENS NICAULO SABÆI,

SPEM SUPER ET FAMAM GRANDIA MIROR AIT,

- Λούκας ντε Χέιρε, 1559. Η βασίλισσα του Σαβά επισκέπτεται τον Σολομώντα. Καθεδρικός ναός Γάνδης, Βέλγιο. Πηγή: commons.wikimedia.org

Ραφαήλ, 1519. Ο Σολομών και η βασίλισσα της Σαβά. Τοιχογραφία οροφής στο Παλάτι του Ποντίφικα στο Βατικανό. Μουσεία Βατικανού. Πηγή: commons.wikimedia.org.

Η Παλαιά Διαθήκη

Η σοφία του Σολομώντα

- Η Α.Γ. αναφέρει ότι ο Σολομών διακρινόταν για σοφία, σύνεση και μεγάλη μόρφωση, ενώ ήταν ο συγγραφέας των βιβλίων της Π.Δ. «Εκκλησιαστής», «Άσμα Ασμάτων» και «Παροιμίες».
- Δείγμα της σοφίας του αποτελεί η απόδοση δικαιοσύνης στην περίφημη δίκη των δύο γυναικών που διεκδικούσαν το ίδιο παιδί. Η απόφασή του να διαμελιστεί το παιδί, είχε ως αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί η αληθινή του μητέρα.
- Η βαριά όμως φορολογία και οι αγγαρείες που επέβαλε για την εκτέλεση των μεγάλων έργων, προκάλεσαν την αγανάκτηση του λαού του στα τελευταία χρόνια της βασιλείας του και εκδηλώθηκαν τότε σημαντικές εξεγέρσεις. Μετά το θάνατό του το κράτος διασπάστηκε, παρήκμασε και τελικά κατέρρευσε.

Γκιστάβ Ντορέ, 1866.

Βασιλιάς Σολομών.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Ραφαήλ, 1519. Η δίκαιη κρίση του Σολομώντα. Τοιχογραφία οροφής στο Παλάτι του Ποντίφικα στο Βατικανό. Μουσεία Βατικανού. Πηγή: commons.wikimedia.org

Η Παλαιά Διαθήκη

Μετά τον Σολομώντα

- Το Ηνωμένο Βασίλειο του Σολομώντα διασπάστηκε σε δύο Βασίλεια, εχθρικά μεταξύ τους.
 - Βόρεια δημιουργήθηκε το **βασιλείο του Ισραήλ** από τις 10 φυλές που αποσχίστηκαν.
 - Νότια δημιουργήθηκε το **βασιλείο του Ιούδα** από τις δύο φυλές, του Ιούδα και του Βενιαμίν.
- Το **βασιλείο του Ισραήλ** καταστράφηκε από τους Ασσυρίους γύρω στο 720 π.Χ.
- Το **βασιλείο του Ιούδα** αιχμαλωτίστηκε από τον Ναβουχοδονόσωρα Β΄ το 587 π.Χ. και ενσωματώθηκε στην Βαβυλωνιακή Αυτοκρατορία, ενώ η Ιερουσαλήμ και ο Ναός του Σολομώντα καταστράφηκαν. Μετέπειτα αποτέλεσε την **επαρχία της Ιουδαίας** της μεγάλης Περσικής Αυτοκρατορίας.

Χάρτης του Βασιλείου του Ισραήλ (μπλε)
και του Βασιλείου του Ιούδα (κίτρινο)
κατά τον 9ο αιώνα π.Χ.

Πηγή: commons.wikimedia.org

Χάρτης του Βασιλείου του Ισραήλ (μπλε) και του Βασιλείου του Ιούδα (κίτρινο) κατά τον 9ο αιώνα π.Χ.
Πηγή: commons.wikimedia.org

Γιούλιους Σνορ φον Καρόλσφελτ, 1860. Η πτώση της Ιερουσαλήμ.
Έκδοση: Η Βίβλος σε εικόνες. Πηγή: commons.wikimedia.org

Σημείωση:

Οι πόλεμοι έχουν διαχρονικά τα ίδια καταστροφικά αποτελέσματα

Βομβαρδισμοί Συρίας, 2013. Πηγή: ΤΑ ΝΕΑ.

Πρόσφυγες, 2015. Συρία, Ιράκ. Πηγή: Έθνος.

Πρόσφυγες. Σουδάν, 2023. Πηγή: Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων.

Έλληνες πρόσφυγες από τη Μικρασιατική Καταστροφή, 1922.

Πηγή: <https://www.offlinepost.gr/>

Το τέλος της αιχμαλωσίας στους Βαβυλώνιους

- Η **Βαβυλώνια Αιχμαλωσία** κράτησε 48 χρόνια (587-538 π.Χ.). Έληξε όταν η Βαβυλώνα κατακτήθηκε από τον **Κύρο**, τον βασιλιά των Περσών.
- Η Ιουδαία και το Ισραήλ έγιναν τμήματα μιας μεγάλης **περσικής επαρχίας**. Ο Κύρος έδωσε άδεια στους εξόριστους και τους επέτρεψε να γυρίσουν στην πατρίδα τους και να ξαναχτίσουν το Ναό στην Ιερουσαλήμ. Ο δεύτερος Ναός εγκαινιάζεται την άνοιξη του 516 π.Χ.
- Το 332π.Χ. ο **Μ. Αλέξανδρος** κατακτά τις περιοχές της Ιουδαίας και του Ισραήλ.
- Μετά το θάνατό του, η περιοχή περνάει στο βασίλειο της **δυναστείας των Σελευκιδών**.
- Το 164 π.Χ. οι Εβραίοι εξεγείρονται και με αρχηγό τον **Ιούδα Μακκαβαίο** κατακτούν και πάλι την Ιερουσαλήμ και εγκαινιάζουν τον Ναό.
- Το 63 π.Χ. ο **ρωμαίος** στρατηγός **Πομπήιος** κατακτά την Ιερουσαλήμ.
- Το 6 μ.Χ. οι Ρωμαίοι ιδρύουν την **επαρχία της Ιουδαίας**.

Η Παλαιά Διαθήκη

(Βιβλίο σελ. 43-46)

Το δείπνο του Βαλτάσαρ

- Κάποτε ο πρίγκηπας της [Βαβυλώνας](#) Βαλτάσαρ έκανε μεγάλη γιορτή με πολλούς καλεσμένους και διέταξε να φέρουν τα χρυσά και τα ασημένια σκεύη, που ο πατέρας του ο [Ναβουχοδονόσωρ Β΄](#) είχε αρπάξει από το [ναό του Σολομώντα](#), για να πιουν μ' αυτά. Ενώ οι καλεσμένοι διασκέδαζαν, ένα ανθρώπινο χέρι έγραψε στον τοίχο τις ακατανόητες λέξεις «Μανή, θεκέλ, φάρες», τις οποίες ερμήνευσε τελικά ο προφήτης [Δανιήλ](#), σύμφωνα με τον οποίο σήμαιναν: «ο θεός μέτρησε τις μέρες της βασιλείας σου, ζυγίστηκες και βρέθηκες ελλιπής, το βασίλειό σου διαιρέθηκε και δόθηκε στους Μήδους και τους Πέρσες».
- Την ίδια νύχτα, ο Βαλτάσαρ δολοφονήθηκε και η Βαβυλώνα καταλήφθηκε από τους Πέρσες.

Ο προφήτης Δανιήλ.

Ι.Μ.Εσφιγμένου. Άγιον Όρος.

Πηγή: mons.wikimedia.org.

Το τέλος της αιχμαλωσίας στους Βαβυλώνιους

- Η **Βαβυλώνια Αιχμαλωσία** κράτησε 48 χρόνια (587-538 π.Χ.). Έληξε όταν η Βαβυλώνα κατακτήθηκε από τον **Κύρο**, τον βασιλιά των Περσών.
- Η Ιουδαία και το Ισραήλ έγιναν τμήματα μιας μεγάλης **περσικής επαρχίας**. Ο Κύρος έδωσε άδεια στους εξόριστους και τους επέτρεψε να γυρίσουν στην πατρίδα τους και να ξαναχτίσουν το Ναό στην Ιερουσαλήμ. Ο δεύτερος Ναός εγκαινιάζεται την άνοιξη του 516 π.Χ.
- Το 332π.Χ. ο **Μ. Αλέξανδρος** κατακτά τις περιοχές της Ιουδαίας και του Ισραήλ.
- Μετά το θάνατό του, η περιοχή περνάει στο βασίλειο της **δυναστείας των Σελευκιδών**.
- Το 164 π.Χ. οι Εβραίοι εξεγείρονται και με αρχηγό τον **Ιούδα Μακκαβαίο** κατακτούν και πάλι την Ιερουσαλήμ και εγκαινιάζουν τον Ναό.
- Το 63 π.Χ. ο **ρωμαίος** στρατηγός **Πομπήιος** κατακτά την Ιερουσαλήμ.
- Το 6 μ.Χ. οι Ρωμαίοι ιδρύουν την **επαρχία της Ιουδαίας**.

Video, You Tube, internet

❑ Δαβίδ και Γολιάθ

<https://www.youtube.com/watch?v=BA0igUV3-kk>

❑ Ιστορική γραμμή, χρονολογίες γενεαλογικά δένδρα

<http://timeline.biblehistory.com/period/first-generation>

❑ Η Αγία Γραφή (Παλαιά και Καινή Διαθήκη) στη Δημοτική (TGV)

<https://ebible.gr/tgv/>

❑ Χάρτες google, Η περιοχή των Ισραηλιτών

[https://www.google.gr/maps/@29.0792602,32.9414304,506050m/data=!3m1!1e3?hl=el&entr
y=ttu](https://www.google.gr/maps/@29.0792602,32.9414304,506050m/data=!3m1!1e3?hl=el&entry=ttu)

Βιβλιογραφία - Πηγές

1. **ΥΠΕΘ/ΙΕΠ (2018)**. Ορθογραφικό - ερμηνευτικό λεξικό Δ', Ε', Στ' Δημοτικού, Το λεξικό μας.
2. **Μπαμπινιώτης, Γ. (1998)**. Λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας. Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα.
3. **ΥΠΑΙΘ/ΙΕΠ (2022)**. Θρησκευτικά ΣΤ' Δημοτικού.
4. **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (1997)**. Η Αγία Γραφή (Παλαιά και Καινή Διαθήκη) στη Δημοτική (TGV). <https://ebible.gr/tgv/>